

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



ОСВІТА У ХХІ СТОЛІТТІ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Випуск 3

*Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції
“Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті:
формування міжкультурної комунікації”,
м. Київ, МАУП, 24 травня 2011 р.*

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2012

Редакційна колегія:

Подолька А. М., д-р юрид. наук — головний редактор

Головатий М. Ф., д-р політ. наук, проф. — заступник головного редактора

Чернуха Н. М., д-р пед. наук, проф. — заступник головного редактора

Ігнатченко А. А., канд. техн. наук — відповідальний редактор

Видання здійснене в рамках проекту “Наукові праці МАУП”

Освіта у ХХІ столітті: шляхи розвитку / МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2010 —

Вип. 3 : Матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ столітті: формування міжкультурної комунікації”, м. Київ, МАУП, 24 трав. 2011 р. / редкол. : А. М. Подолька (голов. ред.), М. Ф. Головатий (заст. голов. ред.), Н. М. Чернуха (заст. голов. ред.), А. А. Ігнатченко (відп. ред.). — 2012. — 246 с. : іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику подано статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Ціннісні пріоритети освіти у ХХІ ст.: формування міжкультурної комунікації”, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — розвитку освіти в Україні. Статті охоплюють широкий діапазон наукових досліджень українських учених.

Для науковців, освітян, державних службовців, політиків, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком української освіти.

ББК 74.04(4УКР)я43

Азер Алієв*Менеджмент в освіті:**проблеми та перспективи*..... 124**С. О. Бульда***Маркетингові підходи в забезпеченні ефективного використання ресурсного потенціалу регіону*..... 129**О. В. Винник***Особливості профнавчання на виробництві в сучасних соціокультурних умовах*..... 137**Я. Ф. Медвідь, Г. В. Устименко***Освіта і виховання молоді в системі формування міжкультурної комунікації*..... 140**К. Дукоскі***Підходи до оцінки впливу корпоративної культури на ефективність міжнародної діяльності компанії*..... 143**В. В. Зарва***Соціально-релігійний чинник та проблема толерантності в умовах глобалізації*..... 148**В. Кітанов***Підходи до формування та особливості стратегії розвитку регіональної туристичної дестинації в Республіці Македонія*..... 153**Л. М. Коваленко***Правовий статус суб'єктів інформаційної політики у сфері євроінтеграції: досвід України та Польщі*..... 159**К. В. Кривопуст***Державне управління в сфері внутрішньої безпеки в системі функцій сучасної української держави*..... 168**Р. І. Литовченко***Шляхи підготовки конкурентоспроможного на ринку праці магістра*..... 177**Магеррамзаде Алібала Саттар огли***Інтеграційна регіоналізація в сучасній світовій економіці*..... 181**М. М. Мамченко***Теорії економічної політики сучасної держави у контексті її впливу на джерела формування капіталу*..... 189**А. М. Медвідь***Риторична спадщина Києво-Руської держави як важлива складова формування толерантності в системі ціннісних пріоритетів освіти*..... 196**Раєв Ільхам Сахіб огли, Є. О. Завальський***Ціннісні пріоритети освіти в умовах розбудови стратегії національної безпеки України*..... 199**Р. А. Тумовс***Політична ідеологія як фактор розвитку сучасної держави*..... 202**М. І. Якібчук***Формування толерантності особистості в сучасному полікультурному середовищі*..... 209**М. Д. Вітушкін***Духовність у сучасному соціумі: проблеми та перспективи*..... 215**І. П. Василюк***Державна інформаційна політика в Україні: стан і перспективи*..... 218**О. Л. Димарчук,***Дієго Доносо Варгес Хосе, М. О. Колісник*
Інформаційна безпека України в умовах глобалізації..... 220**О. Г. Коваленко***Становлення громадянського суспільства в Україні: питання теорії і практики*..... 224**О. І. Бабенко, О. О. Чмут***Політична соціалізація молоді в умовах формування міжкультурної комунікації*..... 227**О. О. Бушин***Вища освіта в Україні в умовах Болонського процесу*..... 230**А. Ю. Костенко, Ю. В. Содель***Модернізація освіти України в умовах міжкультурної комунікації*..... 233**Т. О. Курчина, О. Є. Маньковська***Інформаційні технології в освіті в умовах формування міжкультурної комунікації*..... 236**Методи Главче***Удосконалення технологій навчання при викладанні математичних дисциплін*..... 239

ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ'ЄКТІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА ПОЛЬЩІ

Освіта у XXI столітті: шляхи розвитку, вип. 3, 2012, 159–167

Досліджуючи проблеми розвитку інформаційного права в Україні, а також пов'язаних з ним проблем розробки і практичної реалізації інформаційної політики, ми з необхідністю стикаємося з такою важливою сферою, — що визначена одним із найважливіших зовнішньополітичних пріоритетів України, — як відносини з ЄС в частині європейської інтеграції нашої держави. Зазначена галузь видається важливою та значущою для сучасних науково-юридичних досліджень з огляду на те, що саме в ній спостерігається максимальне наближення наукових досліджень до практичних проблем формування та реалізації державної політики в інформаційній сфері. Водночас, звертаючись по питань правового забезпечення європейської інтеграції України (наразі ми обмежуємося виключно інформаційними відносинами та пов'язаною з ними інформаційною політикою), ми отримуємо можливість під новим кутом зору дослідити цілий ряд фундаментальних, як для науки інфор-

маційного права, так і для юридичної науки в цілому, категорій.

Актуальність звернення до цієї тематики зумовлюється кількома головними причинами. По-перше, успішні результати євроінтеграційних процесів наших західних сусідів (насамперед мається на увазі правовий досвід такої країни, як Польща) дають підстави не лише досліджувати, а й запозичувати досвід цих країн у частині правового регулювання та забезпечення інформаційної політики у сфері європейської інтеграції. Це переконує не тільки в реальній успішності тих чи інших механізмів правового регулювання, а й надає конкретну модель взаємозв'язків між основними суб'єктами, на які, власне, і покладається реалізація зазначеної інформаційної політики. По-друге, сам процес правового регулювання інформаційної політики в галузі європейської інтеграції має складну і багаторівневу структуру. При цьому одним з головних елементів цього процесу є регулювання правового статусу суб'єктів цієї

інформаційної політики. Актуальність вирішення цього кола питань пов'язана з тим, що саме суб'єкти інформаційної політики забезпечують реальне і повсякденне наближення України до ЄС, гарантують успішність та незворотність зазначеного поступу. По-третє, наразі можна засвідчити не лише наявність цілого ряду прогалин у частині нормативного забезпечення інформаційної політики України у сфері її європейської інтеграції, а й відсутність загального концептуального консенсусу щодо того, хто саме виступатиме ключовим суб'єктом або суб'єктами інформаційної політики у сфері євроінтеграції, як саме, і на основі яких нормативно-правових актів вони взаємодіятимуть. Відповідь на ці запитання має виняткове практичне значення, що, власне, й додає до теоретичного дослідження ще й істотний практичний зміст.

Таким чином, ставлячи на меті дослідити специфіку визначення та регулювання правового статусу суб'єктів інформаційної політики у сфері євроінтеграції на матеріалі досвіду України та Польщі, ми маємо вирішити такі конкретні завдання: а) визначити коло суб'єктів інформаційної політики та специфіку визначення їх правового статусу; б) дослідити процес правового регулювання статусу суб'єктів інформаційної політики у сфері євроінтеграції на досвіді Польщі; в) визначити проблеми і перспективи правового регулювання статусу суб'єктів інформаційної політики у сфері європейської інтеграції в сучасній Україні.

У широкому розумінні суб'єкти політики — це соціуми, а також ство-

рені ними установи, організації, чия активна практика спрямована на перетворення політичної та інших сфер життєдіяльності як відповідних суб'єктів політики [1]. У вузькому розумінні суб'єкти політики — це носії (власники) прав та обов'язків (що передбачені відповідними правовими нормами), які здатні надати права реалізовувати, а покладені обов'язки виконувати [2]. Таким чином, існування суб'єктів політики передбачає: 1) наявність організацій, здатних до політичної діяльності та створених з цією метою; 2) зовнішню відокремленість організацій, яка характеризується наявністю системоутворювальних ознак; 3) персоніфікацію в суспільних відносинах управлінського типу, тобто представлення у вигляді єдиної особи; 4) визначені цілі діяльності; 5) цілеспрямовану активність відповідно до цілей діяльності; 6) виражений політичний інтерес; 7) взаємозв'язок, взаємодію з об'єктом політики; 8) здатність виражати та здійснювати або персоніфіковану волю у відносинах з державою, або державну волю в процесі управління суспільними відносинами. Претендент на статус суб'єкта державної політики, який відповідає усім зазначеним умовам, набуває цього статусу тільки тоді, коли держава, використовуючи адміністративно-правові норми, робить його носієм (власником) прав і обов'язків, які необхідно реалізувати у сфері державного управління.

Суб'єкти політики є активними за своєю природою. Рушійною силою такої активності, цілеспрямованої політичної діяльності є наявність

політичного інтересу. Рівень активності зумовлений здатністю суб'єкта впливати на поведінку людей (та взаємодіяти з іншими суб'єктами політики), підпорядковувати політичні дії виробленим цілям, змінювати політичне становище, впливати на політичний процес. Можна сказати, що суб'єкти вироблення державної політики — це фільтри суспільних потреб, тобто ті, хто визначає нагальність цих потреб і може включити їх у порядок денний. Визначимо коло суб'єктів державної інформаційної політики у сфері європейської інтеграції в Польщі та Україні.

Від моменту розгортання державної інформаційної політики Польщі у сфері європейської інтеграції основну координуючу та виконавчу роль було доручено Комітетові європейської інтеграції. Реалізація цих повноважень організаційно забезпечувалася створенням відповідних робочих груп, консультативних рад при Комітеті чи відбувалася шляхом покладання обов'язків інформування на окремі департаменти. Інформування протягом усього передакцесійного періоду здійснювали також усі установи законодавчої та виконавчої влади (на центральному та регіональному рівнях), задіяні в процесі інтеграції (зокрема, Центр служби переговорів, Парламентська комісія з європейської інтеграції, Бюро європейської інтеграції воєводських установ) та в роботі з інформацією (зокрема, Урядовий інформаційний центр і прес-служби в державних установах). На етапі реалізації “Основних засад Програми інформування у 2002–2003 роках” значна кількість завдань покладалася

на Центр європейської інформації Комітету з європейської інтеграції та Регіональні центри європейської інформації, до яких упродовж наступного етапу інформування 2003–2004 рр. додалися центри європейської інформації у гмінах. Реалізація “Програми інформування у 2002–2003 роках” для впровадження окремих проектів також передбачала залучення професійних PR-агенцій. Період 2003–2004 рр. та безпосередньо фаза перед референдумом характеризуються залученням до процесу інформування населення нових структур. На наступному етапі було створено Бюро з питань європейського референдуму при Канцелярії Голови Ради Міністрів, яке стало провідною установою у сфері інформування населення. Зокрема, Бюро планувало, ініціювало, реалізовувало та координувало освітні, інформаційні та промоційні заходи, що стосувалися членства Польщі в Європейському Союзі та акцесійного референдуму. Крім державно-управлінських установ та органів законодавчої влади, до процесу інформування з європейських питань було залучено структури-партнери. Протягом реалізації PIS та “Програми інформування у 2002–2003 роках” партнерами уряду були НДО, органи місцевого самоврядування та мас-медіа. З метою розширення кола контрагентів у PIS було передбачено процедуру проведення тендерів для недержавних установ. Проте два наступні комунікативні документи — “Основні засади інформаційної та освітньої діяльності в період, що передуює членству Польщі у Європейському Союзі: липень 2003 — 30 квіт-

ня 2004 р.” та “Інформаційна кампанія перед референдумом” — як партнерів визначали тільки НДО. Такий висновок уможливив контент-аналіз зазначених нормативних актів: у першому декларувалося залучення НДО до інформування кожної з цільових аудиторій, у другому серед обов’язків Бюро з питань європейського референдуму виділялась ініціація та підтримка взаємодії органів державної влади з НДО з питань інформування, навчання та популяризації європейської інтеграції в країні.

Співпраця зі ЗМІ у цьому періоді здійснювалася не у форматі партнерства, а суб’єкт-об’єктних відносин, де мас-медіа виконували роль реципієнта певної інформаційної діяльності аналогічно іншим цільовим аудиторіям: освітнім групам, підприємцям, жителям сільської місцевості тощо. І хоча для інформування деяких груп населення (наприклад, для тих, хто активно не шукає інформацію) ЗМІ визначені як виконавці й у вступній частині “Основних засад інформаційної та освітньої діяльності в період, що передує членству Польщі у Європейському Союзі: липень 2003 — 30 квітня 2004 р.” задеклароване співробітництво з медіа, що забезпечуватиме регулярну присутність європейської тематики в ЗМІ, проте самий факт переведення медіа у розряд реципієнтів є кроком назад у розбудові демократії в цілому та свідченням домінантності патерналістського ставлення у діяльності державного апарату. З іншого боку, це означає, що в період 1997–2003 рр. не було знайдено оптимальної форми співробітництва між органами державної влади та

медіа. Органи місцевого самоврядування та центри європейської інформації згідно з планом комунікації 2003–2004 рр. виконували подвійну роль: об’єкта інформаційної діяльності та її суб’єкта, однак на етапі перед референдумом ці структури були знов долучені до групи партнерів.

Державну інформаційну політику України розробляють і здійснюють органи державної влади загальної компетенції, а також відповідні органи спеціальної компетенції. Це означає, що від імені держави в інформаційній сфері виступають: Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів, Національна рада з питань телебачення та радіомовлення, Комітет Верховної Ради з питань свободи слова та інформації, Національна комісія з утвердження свободи слова та розвитку інформаційної галузі при Президентові України, Державний комітет телебачення та радіомовлення України, Міжвідомча комісія з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки при Раді національної безпеки та оборони України. Внутрішнє забезпечення процесу інтеграції України до Європейського Союзу покладається на вищий, центральні та місцеві органи виконавчої влади України у співпраці з органом законодавчої влади, відповідними органами місцевого самоврядування. Керівництво стратегією інтеграції України з ЄС здійснює Президент України. Кабінет Міністрів України забезпечує реалізацію Стратегії інтеграції України до Євросоюзу. Міністерство економіки України здійснює міжвідомчу координацію з питань міжгалузевого економічного та соці-

ального співробітництва України з ЄС. Інші міністерства та центральні органи виконавчої влади забезпечують реалізацію галузевого співробітництва України з ЄС, імплементацію Угоди про партнерство та співробітництво, вживають інших заходів у межах своєї компетенції та визначених Стратегією завдань з метою поглиблення інтеграції України до ЄС. Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу передбачає щорічну підготовку Планів дій для реалізації євроінтеграційного курсу. Починаючи з 2002 р. відповідні плани розроблялися щодо інформування громадськості з питань європейської інтеграції (вони утворили систему спеціальних нормативно-правових актів). У зазначених актах згідно з кожним напрямом діяльності визначено конкретних суб'єктів упровадження державної інформаційної політики у сфері євроінтеграції. Координація цієї діяльності покладалася на Міжвідомчу групу з виконання Державної програми інформування громадськості з питань європейської інтеграції України на 2004–2007 рр., яка утворена не була. Її функції (зокрема, моніторинг виконання програм) почала виконувати Міжвідомча група з інформування громадськості та підготовки фахівців з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, що була утворена згідно з Постановою КМУ № 174 від 3 березня 2005 р. До складу Міжвідомчої групи включено віцепрем'єр-міністра, який, відповідно до функціональних обов'язків, повинен забезпечувати взаємодію органів виконавчої влади у сфері європейської інтеграції (голова групи), пер-

ших заступників / заступників міністрів освіти та науки, закордонних справ, економіки, оборони, фінансів, юстиції, культури та мистецтв, керівника Голодержслужби, Голову Держкомтелерадіо, члена Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції, представника Національної академії наук (за згодою), представника Національної академії державного управління при Президентові України (за згодою), представника Національного інституту стратегічних досліджень (за згодою), першого заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (за згодою), Голову підкомітету з питань адаптації законодавства Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (за згодою), секретаря Міжвідомчої групи.

Зазначимо, що Державний комітет України з питань телебачення та радіомовлення (Держкомтелерадіо) — спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади із забезпечення реалізації державної політики в інформаційній та видавничій сферах — є одним з основних виконавців ДППГ. На нього безпосередньо покладено реалізацію 13 з 36 заходів програми. Комітет є державним замовником програм, головним розпорядником бюджетних коштів, передбачених на виконання програм, готує звіти з виконання щорічних заходів, затверджених Кабінетом Міністрів України (розпорядження КМУ № 569 від 25 липня 2007 р., № 960 від 8 листопада 2007 р.) [3]. Аналіз звітів про виконання планів заходів з інформування населення цілям та завданням європейської

інтеграції засвідчив, що фактичне коло суб'єктів було ширшим, ніж передбачено відповідними планами. Наприклад, у 2005 р. діяльність з поширення інформації про ЄС та інтеграцію здійснювали також і такі, не зазначені у відповідному плані структури: Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство праці та соціальної політики України, Міністерство палива та енергетики України, Антимонопольний комітет, Державіаслужба України, Державний комітет статистики України, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва, Державний комітет ядерного регулювання України, Національний центр з питань євроатлантичної інтеграції України, обласні та регіональні державні телерадіоорганізації. Однак навіть за цих обставин принциповий висновок залишається незмінним — інформування населення про цілі та завдання європейської інтеграції покладено на державні установи, більшість з яких є органами державної виконавчої влади. З одного боку, це цілком правомірно, оскільки лише органи державної влади володіють необхідною правосуб'єктністю, що непридатна іншим структурам. З другого — демократизація передбачає розширення участі громадян у процесі розробки й упровадження політики. Цей механізм у вітчизняному законодавстві закріплений Конституцією України, Указом Президента України “Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації

державної політики” та Постановою Кабінету Міністрів України “Деякі питання щодо забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”, що регламентують участь громадян в управлінні державними справами.

Українські та зарубіжні політики, науковці, експерти, журналісти визнають, що вдосконалення державної інформаційної політики має відбутися передусім за рахунок розширення кола її суб'єктів. На вищому державному рівні теж погоджуються з таким напрямом подальшого розвитку процесу інформування громадськості щодо інтеграційного поступу. Водночас, неправильним буде стверджувати, що в спеціальному законодавстві з питань державної інформаційної політики у сфері європейської інтеграції відсутні положення про суб'єктів-представників недержавного сектору. Щодо участі неурядових організацій передбачено таке: “Залучення громадських організацій до вжиття заходів з європейської інтеграції” та інші аналогічні положення, деякі з яких навіть певною мірою деталізовані: “Залучення громадських організацій та технічної допомоги з боку ЄС для створення циклу теле- і радіопередач для учнів загальноосвітніх шкіл, для студентів і для фахівців”. Утім, ніде не вказано конкретні організації, з якими налагоджено співробітництво, та не розглянуто відповідні питання координації взаємодії урядових та неурядових структур з цього приводу, хоча на момент розроблення ДПІГ позитивний досвід співпраці держави з НДО вже існував: його уособила сама програма, підготовлена робо-

чою групою у складі представників 13 вітчизняних неурядових організацій та Держкомтелерадіо. Як слушно зазначає І. Тодоров, НДО почали активну роботу в європейському напрямі набагато раніше і працювали набагато ефективніше за державні установи та політичні партії. Він констатує, що недержавний вимір втілення європейського покликання України вже набув чіткого виразу, що засвідчують програмні положення та практична діяльність значної частини українських неурядових громадських організацій. Таким чином, третій сектор України має свій унікальний досвід здійснення інформаційної роботи з європейського вектора розвитку країни [4], який він міг би передати владним установам.

Участь органів місцевого самоврядування в інформуванні населення щодо цілей та завдань євроінтеграції України не передбачена досліджуваным законодавством. Ці структури згадуються лише в останніх аналізованих інформаційних планах дій у сфері євроінтеграції у контексті надання їм відповідної інформації, зокрема забезпечення підготовки й поширення серед засобів масової інформації, органів державної влади та місцевого самоврядування (у тому числі за кордоном) матеріалів на тему “Європейський вибір України: події, факти, коментарі”, проведення семінарів “Адаптація місцевого самоврядування в Україні до стандартів Європейського Союзу”, “Проблеми та перспективи інтеграції України до Європейського Союзу” й “Актуальні проблеми європейської інтеграції” та тренінгу

“Україна — Європейський Союз: шляхи зближення” (для працівників місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування). Важливість залучення до процесу інформування органів місцевого самоврядування зумовлена, зокрема, їх беззаперечною перевагою наближеності до населення. Адже люди мешкають не узагальнено в державі, а кожен у своєму місті, селі, селищі; вони мають власні щоденні потреби, зокрема інформаційні. Отже, й допомогти їм на шляху освоєння інформаційного простору мають ті органи влади, які безпосередньо близькі [5]. Крім того, одним з основних принципів місцевого самоврядування є поєднання місцевих та державних інтересів.

Передумовою здійснення процесу європейської інтеграції визнається інституційна спроможність країни проводити відповідну політику. Проте спроможність уряду налагодити соціальний діалог, розширити коло суб’єктів упровадження державної політики шляхом реалізації партнерської взаємодії також може стати критичною передумовою успішності євроінтеграції. Зокрема, польський досвід є тому підтвердженням: приєднання до ЄС опинилося під подвійною загрозою — ризиком, пов’язаним із самим проведенням європейського референдуму (через суспільну апатію) та ризиком недосягнення позитивного результату на ньому (через внутрішньополітичну кризу). Ситуацію врятувало усупільнення передакцесійної інформаційної кампанії; тодішню активізацію третього сектору стали називати народним ополченням. При обговоренні питання розширен-

ня кола суб'єктів державної інформаційної політики України у сфері європейської інтеграції найчастіше розглядається модель public-private partnership (партнерство між державними та приватними інституціями) [6] або модель трисекторного партнерства: громадський сектор — комерційний сектор — державний сектор. Межі секторального співробітництва доцільно встановлювати в контексті здійснення політики європейської інтеграції (в цілому), а інституційного — за кожним окремим напрямом її упровадження, зокрема інформаційним. Для визначення конкретних структур-партнерів релевантною є процедура реєстрації, що відбуватиметься за ініціативою установ-контрагентів і передбачатиме, зокрема, надання інформації про напрям діяльності, грантову історію, ресурсні можливості, юридичну адресу, контактні телефони, імена засновників тощо. Із зареєстрованими суб'єктами укладатимуться типові угоди про співробітництво, а в подальшому цим структурам шляхом тендерних та грантових процедур надаватиметься можливість реалізації державної інформаційної політики у сфері європейської інтеграції.

Отже, узагальнюючи результати проведеного дослідження, слід зазначити, що підготовчий період до референдуму щодо вступу в ЄС у Польщі позначився появою нового учасника процесу інформування громадськості з європейських питань — консультативно-дорадчої структури (Національної ради з європейської інтеграції та Суспільно-консультативної ради відповідно). Ці дорадчі органи створювалися з

представників різних регіональних, професійних, соціальних та етнічних груп населення та очолювалися прем'єр-міністрами; їх роль полягала в розробці диференційованих меседжей та оцінці загальної стратегії інформування. На нашу думку, до речним було б створення аналогічної структури або при Держкомтелерадіо, або при Міжвідомчій групі. Проте немає необхідності очікувати фінальної стадії передвступного процесу: паралельно з активізацією функціонування Міжвідомчої групи слід розвивати діяльність і відповідного консультативно-дорадчого органу, відпрацьовувати механізми взаємодії усіх залучених до процесу інформування акторів. Водночас, як засвідчує проведений аналіз, виконання більшості завдань як в Україні, так і в Польщі покладене на органи державної влади. Утім, на відміну від України, у Польщі було не декларативне, а реальне залучення до реалізації інформування органів місцевого самоврядування, ЗМІ, неурядових організацій та професійних груп, бібліотек, освітніх закладів тощо. Отже, принципово важливим для України на нинішньому етапі її взаємодії з ЄС є розширення кола суб'єктів державної інформаційної політики у сфері європейської інтеграції.

Література

1. *Політологія*: Підручник / І. С. Дзюбка, К. М. Левківський, В. П. Андрущенко та ін.; За заг. ред. І. С. Дзюбка, К. М. Левківського. — 2-ге вид., випр. і допов. — К.: Вища шк., 2001 — С. 155.

2. *Колпаков В. К.* Адміністративне право України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер. – 1999. – С. 98.
3. *Державне управління процесами європейської та євроатлантичної інтеграції: Навч. посіб.* / В. В. Говоруха, В. Г. Бульба, А. Є. Тамм, А. В. Меляков та ін. За заг. ред. акад. НАН України В. П. Горбуліна. – К: ДП “НВЦ “Євроатлантикінформ”, 2006. – С. 142–143.
4. *Державна інформаційна політика у сфері європейської і євроатлантичної інтеграції: Аналітична доповідь* // Нац. безпека і оборона. – 2008. – № 1 (95). – С. 21–22.
5. *Баровська А.* Роль місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у формуванні інформаційної культури громадян // Муніципальне управління: досвід, проблеми та перспективи: Матеріали Третьої міжвузівської наук.-практ. конф. студ. та молодих науковців, Чернівці, 17–18 листоп. 2006. – Чернівці: Наші книги, 2006. – С. 23.
6. *Популяризація ЄС в українському медійному просторі: проект концепції інформаційної кампанії.* – К.: МГО “Інтерньюз-Україна”. – 2007. – С. 17.